

Kde je napísané, že hračky sú iba pre deti?

23.12.1972

„Prinášame Vám horúcu informáciu priamo z Atlantického oceána. Lietadlo smerujúce z Phoenixu do Paríža sa zrútilo v približne v strede svojej dráhy do Atlantiku. Príčiny sú nejasné. Pravdepodobnosť, že niekto z posádky prežil je minimálna. Ľudia sa na 99% utopili, teraz je len na záchranároch, aby vytiahli ich telá, viac informácií vám prinesieme neskôr.“

Zacharee sedel iba nemo na gauči. Po lícach mu stekali slzy. Bolo mu jasné, že iba zázrak by odvrátil fakt toho, že jeho manželka so synom zomreli. Sedel na gauči, z okna mal výhľad priamo na Eiffelovku, práve na ňu sa Samuel tak veľmi tešil. O nej najviac rozprával. Mali to byť najkrajšie Vianoce strávené s rodinou. S rodinou, ktorú kvôli práci opustil. Žil tisíce míľ ďaleko od nich a oni ho chceli vidieť aspoň raz za čas. Ich cesta sa však skončila veľmi skoro.

2.1.1973

„Po deviatich dňoch pátrania po obetiach leteckej havárie pátraciu akciu ukončili. Našli iba 10 obetí, ostatných pochoval oceán vo svojich hĺbinách ... Úprimnú sústrasť pozostalým.“

Líca mal zaplavené slzami, ktoré boli trpké. Oči už nemali dost' síz na smútok, ktorý Zacharee prežíval. Nevyšiel z domu, iba plakal. Z gauča sa postavil iba vďaka zvoniacemu zvončeku, ktorý mu vždy dával nádej, že možno prídu a povedia mu, že našli telo aspoň jedného z nich. Chcel ich naposledy vidieť. Nemohli ho nechať samého bez rozlúčky, to si nepripúšťal. Jeho nádeje stúpili, keď pred dverami stál muž v policajnej uniforme so skleslým pohľadom, ktorý Zach čakal. Kto by sa predsa v takejto situácii usmieval? Iba blázon, ktorý má radosť z nešťastia druhých a policajt v uniforme nebude chcieť určite nič iné, ale iba niečo súvisiace s leteckou haváriou, iba žeby Zach prekročil dopravné predpisy, to však neprichádzalo do úvahy lebo do práce chodieval na bicykli, a po tom ako sa tam dva týždne neukázal, tam už nikdy nepôjde. Ved' načo aj ?

„ Pán Matterazzi ?“

„Áno.“

„Musím Vám s poľutovaním a hlbokou sústrasťou oznámiť, že telá vašej manželky a syna sa nenašli, no našli sme toto. Bola tam vaša adresa.“ Ten policajt držal v ruke čierne igelitové vrečko, ktoré rýchlym pohybom posunul smerom k Zachareemu. V mozgu mu prebiehali možnosti, ktoré by sa mohli nachádzať v tom vrečku. Obrúčka? List? Všetko to však bolo dosť nereálne, keďže lietadlo skončilo vo vode, a teda všetko je zničené aj fotografie, ktoré mu chceli ukázať. Fotografie prvého ročníka v škole jeho syna. Niečo také sa zničilo. Niečo, čo malo byť uschované naveky. Bolo to však niečo omnoho prozaikejšie. Bol to plyšový medvedík, ktorý držal v rukách srdiečko, kde boli vyšité dve adresy. Tá newyorská a tá parížska. Zasa sa rozplakal a premočeného macíka si privinul k srdcu. Jediná spomienka, ktorá mu ostala. Jediná možnosť ako zacítiť ich posledné chvíľky života. Macík mu spôsobil na srdci ešte väčší žiaľ, no aspoň trochu uspokojil jeho túžbu rozlúčky. Ich telá už neobjíme, no objíme aspoň niečo, čo obaja držali v rukách.

Prešiel rok. Bol to presne rok, ako Zach prvýkrát počul o tej hroznej správe. Správe, ktorá mu totálne zmenila život. Nezmenila mu iba status z manžela na vdovca a mesačné prídavky, ktoré sa mu zväčšili vďaka vdoveckému dôchodku. To bolo nič, akurát mu každý mesiac pripomínali bolesť. Nemal prácu, nemal nič, iba štyri steny, ktoré obýval. Von vychádzal iba v núdzových prípadoch a niektorí susedia si dokonca mysleli, že zomrel, utiekol alebo sa prepadol pod zem. Raz za čas sa im teda musel ukázať. Musel potvrdiť fakt, že stále žije. Aj keď niekedy mu myšliou behali aj také myšlienky, že by bolo najlepšie keby nežil. Keby sa mohol konečne tam hore stretnúť s nimi dvoma. Niečo vnútri mu však vravelo NIE. Predsa človek si nemôže vziať život. Život nie je jeho majetok, život je iba niečo, čo si človek na istú dobu prenajme, a potom, keď Boh ukončí zmluvu sa život končí. No zmluva ešte nebola ukončená, preto sa Zacharee musel potíkať životom ďalej, či sa mu to páčilo alebo nie.

Bol čas večere, uvedomoval si, že o deň budú Vianoce, no po minulom roku na ne zanevrel. Keď nemôže vidieť žiariace iskričky v synových očiach Vianoce preňho stratili zmysel. Zbytočne bude kupovať aj stromček, keď vôňa ihličia mu navodí spomienky, ktoré ho rozplačú a potom bude musieť ešte aj ihličie zametať. Lepšie je neobnovovať si spomienky, ktoré sú tak nesmierne bolestivé. Iba pil čaj, pohľad sa snažil neupierať na okno, kde videl rozsvietenú Eiffelovku, to bolo to najbolestivejšie. Nemohol mať zapnuté rádio, kde hrali koledy. Všetko, celý svet bol proti nemu. Nik necítil ako Vianoce nemá rád a pritom niekedy ich miloval. .. Zase však zazvonil zvonček, neveštilo to nič dobré. Takto pred rokom zistil, čo sa stalo a teraz pred dverami stál jeho nájomník.

„Dobrý deň, pán Materazzi.“

„Dobrý deň, vojdite dnu.“

„Nie to nebude potrebné. Už veľakrát som vás upozorňoval, že ak nájomné nebude zaplatené včas budem nútený vás vyhodiť a teraz mi dlžíte splátky za 4 mesiace. Toto je už fakt veľa. Je mi to ľúto, ale ešte dnes budete musieť opustiť tento byt.“

Zach iba nemo hľadel na toho človeka. Nemal kam ísť, nemal nič a teraz ani peniaze. Tento byt bola jeho jediná nádej. Nikdy však nič nie je zadarmo a on si to uvedomoval.

„Ale ja nemám kam ísť ...“

„To je mi ľúto, ale to už nie je moja starosť, nie som charita ani útulok pre bezdomovcov ...“

Áno, práve to sa z neho v tejto chvíli stalo. Je z neho bezdomovec, túlajúci sa ulicami Paríža. Mal v ruke jeden jediný malý kufor, v ktorom mal všetky svoje veci, ktorých bolo žalostne málo. V tej druhej držal svoju rodinu - plyšového medvedíka, ktorý bol teraz jeho jedinou spoločnosťou.

Na život v zime a bez domova sa zvykalo ťažko. Prespával na stanicach, pod mostmi, kde sa kedy dalo. Nikdy takto nechcel skončiť, no život to s ním zariadil inak, zariadil to tak, ako to chcel. Cez deň sedával pred turistickými atrakciami. Niekedy pred Eiffelovkou, inokedy pred Víťazným oblúkom, podľa toho, kde bolo koľko ľudí. Vždy mu nejakou mincou prispeli a tak si mohol aspoň niečo kúpiť pod zub. Všetky dni boli rovnaké, také isté nudné a studené a smutné. V jeden deň, keď sedel s rukou nastrčenou pre nejakú mincu k nemu prišiel malý chlapček, ktorý sa s rozžiarenými očkami

zahľadel na macíka, ktorý mu po celý ten čas robil spoločnosť. „Toho macíka nepredávate?“ otázka ho zarazila. Ako sa ho niekto môže spýtať či predá niečo, čo mu pripomína jeho syna? Na jednej strane vedel, že by možno mohol dostať nejaké peniaze na druhej strane si uvedomil, že ten macík nemá hodnotu na predaj. „Nie, to nemôžem.“ odvetil Zach a uvidel prichádzať mamu toho chlapčeka, ktorá ho rýchlo vzala preč, ako keby hrýzol alebo bil deti. Tí dvaja mu nesmierne pripomenuli ICH, a to sa mu stávalo často. Tie spomienky ho ubíjali a každá jedna bola iba ďalším klincom do rakvy.

Nasledujúcu noc nevedel spať. Nebolo to kvôli tomu, žeby mu bolo zima, bol na železničnej stanici, v ktorej kúrili, ale tá otázka toho chlapca mu behala po rozume. Proste bolo to ako nová príležitosť. Prečo by nemohol predávať hračky? Hračky, ktoré by vyrobil? Prečo by nemohol nájsť nový zmysel života, ktorý by mu pripomínal jeho syna? Bol nadšený, chcel by vystíkať toho chlapca a poďakovať mu a hneď na druhý deň zašiel do obchodu, z vyžobronených peňazí si kúpil zápalky a niť. Len tak tak mu to vyšlo, no vzdal sa rohlíkov a vody, a mal peňazí akurát. Našiel si voľnú lavičku v centre a začal vyrábať koníkov, žabky a rôzne iné zvieratká práve zo zápaliiek. Ľudia ich kupovali, možno ani nie preto, že to boli umelecké diela, ale práve preto lebo videli chcenie u tohto bezdomovca, ktorých je síce v Paríži veľa, ale nie všetci sú ochotní niečo robiť.

Každý deň si kupoval niečo z čoho vyrábal nové hračky za to, čo predtým predal alebo proste to robil z nejakých odpadkov, ktoré v noci našiel. Táto práca ho skutočne bavila a už nerobil iba zvieratká zo zápaliiek, ale aj bábiky z látky, ktoré šil jednoduchou ihlou, ktorú mu darovala predavačka v galantérii, keďže videla ako každý deň kupuje nejaké veci a prerátava koľko mincí mu ostalo. Dokonca si jednu bábiku aj kúpila. Na svojej lavičke mal stále viac hračiek a veľa detí ho volalo Mužom hračiek. V jeden júnový deň sa pri ňom zastavil jeden chlapík, ktorý vlastnil hračkárstvo. To však krachovalo a keď videl aké hračky bezdomovec vyrába ponúkol mu, či by mu nevyrábal hračky. Tiež mu ponúkol izbu na prespatie a rôzne materiály na výrobu hračiek. Zach si myslel, že sa mu azda sníva. O takomto niečom nikdy ani nedúfal, ani v takéto niečo neveril. Musel sa uštipnúť, aby uveril, že toto všetko je skutočnosť a netápa iba v snoch na železničnej stanici. Zavrel oči a znova ich otvoril. Ten muž tam stále stál a bol skutočný. Volal sa Pierre a bol už starší ako Zach. Zach bez váhania vstal, vzal do rúk svoje hračky a kráčal s tým pánom po Paríži. Rozprávali sa. Zach mu vyrozprával svoj príbeh. Bolo to po prvýkrát, kedy niekomu povedal, čo sa mu naozaj stalo. Prvýkrát vôbec od tej tragédie sa s niekým normálne rozprával. Bolo to asi preto lebo tomu chlapíkovi veril. To hračkárstvo bolo nádherné, aj keď hračky v ňom boli zapadané prachom, ale pre deti to musel byť hotový raj. Jeho dielnička nebola veľká, no on bol rád aj za ňu. Razom tak vznikali lietadielka, autíčka, bábiky a dokonca aj drevené kolísky. Zach v sebe objavil nevídaný talent. Vedel pracovať s drevom, čo bolo úžasné. Pod jeho rukami vznikali hračky, ktoré sa deťom neuveriteľne páčili a peniaze do Pierrovej pokladnice sa len tak hrnuli. Zach vždy, keď mal čas pozeral cez malé okienko na šťastné deti a vo všetkých videl Sama, ktorý sa naňho isto pozeral z neba a bol na ocka hrdý. Lebo aj keď mal Zach už vyše 45 rokov nehanbil sa za to, že sa hrá s hračkami. On sa však v skutočnosti s nimi nehral, on len chcel, aby sa mali deti s čím hrať. Razom boli hračky jeho životom a Pierre si ho nesmierne vážil. Boli nerozlučná dvojka. Zach už nebol bezdomovcom, ale mal vlastný aj keď malý byt, kde boli všade hračky. Všetko bolo úžasné. Dlhو to však tak nemohlo ostať. Vždy, keď je niečo priveľmi úžasné sa niečo pokazí, to je azda zákon schválności. Pierre mal už síce svoje roky, ale bol veľmi čiperný. No mozgová porážka ukončila jeho život, ako vravel Zach Boh ukončil s ním zmluvu. Pre Zacharrehu to bola rana pod pás,

ktorá sa predychávala len ťažko. V testamente však hračkárstvo odkázal práve na neho so slovami. „Neprestávaj! Detské oči musia stále žiariť tak ako by žiarili tie Samove. Neprestávaj sa hrať ...“ Zrazu sa stal z bezdomovca majiteľom hračkárstva, ktoré prosperovalo a robilo Zacha šťastným. Vo výklade stál plyšák, ktorý však nebol na predaj, bol to nejaký anjel strážny tohto hračkárstva. Deti sa pri ňom denne zastavovali a Zacha považovali za niekoho, kto má najväčšie srdce na svete a bola to pravda. Zach bol niekto, kto za hračky nepýtal veľa peňazí a vždy keď videl niekoho chudobného bez rozmýšľania deťom hračky daroval. Nešlo mu o to či bude mať veľa peňazí, ale o to, aby si deti svoj život užívali. Nikto totiž nevedel, kedy sa ich bezstarostný život skončí. Nikto nevedel kedy zhasne ich sviečka. A práve hračky boli niečo, čo deťom pridávalo na ich nevinnosti a láske. Najväčším tajomstvom a atrakciou bol však názov hračkárstva, ktorý niekedy mrazil, no ľudia, ktorí si ho vysvetlili správne iba láskavo hľadeli na pána za pokladňou, ktorý vyrábal hračky a rozdával úsmevy. Hračkárstvo Anjelských duší totiž bolo preto, aby robilo deťom radosť, ale aj preto, aby Zach nikdy nezabudol na tých, ktorí sú tam hore a hľadia naňho. Aj keď hračky boli jeho životom, nebolo dňa kedy by mu z oka nevyšla slza. Vždy, keď sa ho niekto spýtal prečo plače iba odpovedal: „Ja neplačem, ja som šťastný pretože okolo mňa prešiel anjel, to nie sú slzy, ale radosť pretože sú stále tu.“ Málokto tejto vete chápal, no preňho boli anjeli tí, ktorých stratil. A neplakal preto, že s nimi nebol, pretože on s nimi bol stále. On plakal preto lebo bol šťastný, že konečne zistil, že smrťou sa nič nekončí. A toto životné krédo mu pomohli nájsť hračky. Pretože nech si vraví, kto chce, čo chce. Nech si niekto vraví, že hry sú pre deti a nie pre dospelých - nie je to tak. Každý je večným dieťaťom, niekto to iba skrýva, preto, aby sa nezdal pred okolím divný, aby sa mu ostatní nesmiali. Nie je však lepšie ak sa na nič nehráme, ale hráme sa radšej s hračkami, ktoré jediné vždy niekomu spravia radosť? Hračky totiž nepoznajú rozdiel medzi starými a mladými, nepoznajú starosti ale iba radosť. Hračky sú jediné, ktoré sú vždy tam, kde majú byť. Aj Zach našiel v hračkách život, ktorý si chcel vziať, ktorý preňho stratil zmysel. Zmysel sa však nikdy nestratí a práve hračky sú zmyslom života nás všetkých. Lebo iba našej hračke povieme všetko, iba s ňou sa najviac nasmejeme a poplačeme si. Pretože iba hračka nás nikdy neopustí a je tu s nami po celý život ...